

30. března 1974 se měl v Rudolfově u Českých Budějovic v Československu konat koncert několika rockových skupin, mezi nimi pražské skupiny The Plastic People of the Universe. Tato skupina vznikla na počátku roku 1969, její vystoupení měla značný ohlas mezi mládeží i mezi intelektuály. V souvislosti se změnou kulturní politiky státu v roce 1970 ztratila profesionální statut - především proto, že její členové důsledně odmítali a odmítají jakoukoli změnu své orientace, která nepramení z vnitřních tvůrčích potřeb. Jiné skupiny, které se přizpůsobily - počínaje změnou názvu a přiblížením repertoáru k niveau komerční pop music a konče uhlazením vizáže /na dlouhé vlasy/ je československý establishment mimořádně alergický/ - byly vzaty na milost a mohly dál vystupovat oficiálně. Jiná věc je, že ztratily svou tvář a většina z nich se posléze rozpadla; hudebníci, kteří kdysi na pražské rockové scéně znamenali mnoho, skončili v trapné roli doprovodných hudebníků pro slavné komerční hvězdy pop music.

Již před vynuceným odchodem z oficiálního hudebního dění byly jasné souvislosti, do nichž skupina The Plastic People of the Universe patří: pokud se orientovala na převzatou tvorbu, prezentovala českému publiku ty skupiny, které se neobjevovaly ani na těch nejlépe informovaných diskotékách pražské rockové scény: The Velvet Underground a The Fugs /třetí skupina, od níž Plastic People převzali některé skladby, The Mothers of Invention, byla přece jen v té době již pevně zakotvena v obecném povědomí jako nepopíratelná hodnota/. V původní tvorbě přinášela jednak přímo texty členů skupiny, jednak zhudebňovala básně předního českého básníka Jiřího Koláře, básně Williama Blakea, Edmonda Spencera aj. V současné době až na výjimky /jako je jedna říkánka z Jatek č. 5 Kurta Vonneguta jr./ našla svého protagonistu v autoru řady básnických sbírek od počátku padesátých let do dnešní doby, básníku a filosofovi, který je dnes pro mladé lidi v Československu přímo symbolem neústupnosti a poctivosti uměleckého postoje, odmítajícího jakoukoliv dohodu s establishmentem. Z jeho textů nebylo v ČSSR nikdy nic publikováno a není ani nejmenší naděje, že by kdy bylo. Jejich zhudebnění je nejbezprostřednější formou jejich šíření.

Od doby, kdy skupina The Plastic People of the Universe přestala být oficiálně trpěnou profesionální skupinou, uskutečnila přes mimořádné obtíže řadu vystoupení, ve většině případů na venkově,

často v zapadlých vesnicích. Již na první z nich přijely kromě místního publika desítky mladých lidí z jiných míst republiky. V současné době jde počet těchto lidí, kteří přijíždějí na koncert /který není nijak plakátován ani jakkoli jinak veřejně oznámen/ často z několikasetkilometrové vzdálenosti, do stovek. Přijíždějí zcela spontánně, zprávy o koncertu dostanou často teprve den dva před jeho uskutečněním. Navíc riskují, že jedou zbytečně, některé koncerty jsou úředně zakázány teprve v posledních dnech před jejich závazně schváleným termínem.

Obdobným způsobem se sjeli mladí lidé z celé ČSSR 30. března do Rudolfova u Českých Budějovic. Přijeli na úředně povolené vystoupení; byli to převážně studenti a dělnická mládež. Chovali se zcela pokojně, všichni si totiž až příliš dobře uvědomují vratkou pozici, v níž se nachází jejich favorizovaná skupina The Plastic People of the Universe i oni sami. Přestože k tomu svým chováním nezadali nejmenší příčinu, přijely již v odpoledních hodinách pohotovostní policejní oddíly, které několik set účastníků koncertu zmasakrovaly. Donutily je, aby utíkali po 5 km dlouhé silnici do Českých Budějovic. Příslušníci policie do nich najížděli auty, mlátili je pendreky, vyháněli je z postranních cest a sváželi je autobusy na českobudějovické nádraží. Tam policisté v přilbách a s policejními psy naháněli účastníky koncertu do "krvavé uličky" v podchodu pod nádražím, kde je, chlapce i dívky, bili pendreky, kopali a sráželi k zemi a pouštěli na ně psy. Podle výpovědí desítek lidí snad ještě horší než fyzické násilí byla atmosféra děsu a teroru, která na nádraží vládla. Jeden pražský lékař, který byl svědkem těchto událostí, je výstižně označil za "moderní inferno". Z nádraží bylo více než sto účastníků koncertu eskortováno zvláštním vagonem za asistence vojska se samopaly do Prahy. Ve vlaku byli vyslýcháni a fotografováni do policejního alba.

Desítky mladých lidí byly zadrženy v Českých Budějovicích ve vazbě, odkud byli, až na několik výjimek, propuštěni teprve po dvou až třech dnech. Někteří byli po zadržení ostříhání a mnozí byli fyzickým násilím a jinými způsoby nuceni, aby podepsali prohlášení, že se účastnili výtržností nebo pokusu o útok ^{na} veřejného činitele. S několika sty účastníky byly sepsány policejní protokoly, buď přímo v Českých Budějovicích nebo v dalších dnech v místech jejich bydliště. Poté na těchto lidech - kteří se provinili tím, že chtě-

li poslouchat jinou hudbu, než jakou do nich dnem i nocí cpou hromadné sdělovací prostředky - byly vymáhány několikasetkorunové pokuty /v průměru asi čtvrtina měsíčního platu mladého člověka, přičemž se jednalo také o desítky studentů bez nejmenších vlastních příjmů/.

Ale tím hon na čarodějnice neskončil. Ředitelé všech středních škol, jejichž žáci se účastnili koncertu, dostali od policie telefonické pokyny, na jejichž podkladě někteří žáci nesměli chodit do školy až do vyřízení případu; poté byli někteří připuštěni k maturitě, jiní ne, někteří dostali snížené stupně z chování a občanské výchovy. Řada jich byla ze škol vyloučena. Někteří nebyli v důsledku své účasti na koncertě přijati ke studiu na vysoké škole. Učňové, kteří měli těsně před složením učňovské zkoušky, na jejímž podkladě jim měl být vydán výuční list, ji nesměli absolvovat a nebyli ani přijati k dalšímu studiu na střední škole. Jiné represe postihly dělnickou mládež. Účastníci koncertu byli voláni k pohovorům s řediteli závodů, kde pracují, bylo jim například vyhrožováno výpovědí, jestliže se nedají ostříhat a nepřerušují styk se skupinou The Plastic People of the Universe. Je znám případ prodavačky, která nebyla přijata do zaměstnání s odůvodněním, že se zúčastnila "fašistického" srazu mládeže.

Na události v Rudolfově reagovaly také odbory kultury okresních národních výborů Jihočeského kraje, takto kupř. dne 15. května 1974 ONV v Táboře ve zvláštním přípisu adresovaném Všem MěstNV a MNV v okrese, Okresnímu výboru NF, Okresní odborové radě a Okresnímu výboru SSM: "Taneční, beatové, westernové a kytarové skupiny jsou oprávněny vystupovat na veřejnosti za předpokladu dodržení podmínek, které jsou uvedeny na druhé straně Pověření jako jeho nedílná součást. Pro Vaši informaci uvádíme tyto podmínky:

- 1/ Všichni členové souboru jsou povinni být oblečení v čistém, nepoškozeném a vyžehleném oděvu, při produkci bez svrchního oděvu /t.zn. silonové, kožešinové, kožené a jiné bundy jsou nepřípustné/, dále je nepřípustné vystupovat ve sportovní obuvi /kecky, tenisky, maratonky, holinky, turistická obuv apod./.
- 2/ Všichni členové jsou povinni mít čistý, upravený a krátce zastřižený účes.
- 3/ Používání anglických textů omezit na nejmenší míru.

- 4/ Vlastní texty skladeb uvádět až po konzultaci s Okresním kulturním střediskem v Táboře.
- 5/ Zvukovou aparaturu seřadit tak, aby nedocházelo ke zkreslení zvuku předimenzováním reproduktorů.
- 6/ Při vystoupení na otevřeném prostranství přizpůsobit sílu zvuku dle podmínek prostředí a okolí.
- 7/ V případě, že jsou porušeny společenské normy akce, je hudba povinna přerušit produkci do obnovení pořádku.
- 8/ Bude-li zjištěno, že tyto podmínky a ustanovení vyhl. 112/60 Sb. nejsou dodržovány, odejme odbor kultury ONV v Táboře pověření k účinkování."

Oficiální místa - ačkoliv v hromadných sdělovacích prostředcích nebyla o událostech 30. března ani zmínka - šíří ústními kanály nejneuvěřitelnější pomluvy, jimiž se snaží zákrok policie zdůvodnit. Na školení učitelů Jihočeského kraje jim krajský inspektor sdělil, že účastníci koncertu svázali hospodského, sami si čepovali pivo a všichni tancovali v sále nazi. Příslušníkům policie v Táboře, kteří zasahovali na budějovickém nádraží, bylo sděleno, že se účastníci koncertu svlékali do naha, trhali si šaty a hráli hru, kdo z nich naváže nejdelší pruh. Podle jiné oficiální ústní verze vystupovala skupina v uniformách SS. Do bubnu se bubnovalo chcíplými krysami. Na pódiu bylo zaříznuto několik kohoutů. Sralo se na společnou hromadu v koutě sálu. V sále byla prováděna skupinová soulož. V pravé poledne byl u kašny na českobudějovickém náměstí ušlapán příslušník Veřejné bezpečnosti. Na MNV v Rudolfově došly výhružné dopisy od vlasatců, že se za rok vrátí a pomstí. Pozoruhodné je, že nic z těchto pomluv se neobjevilo před soudem, před nímž stanulo v červenci 1974 7 účastníků koncertu.

Byli to: 24 letý zedník, obžalovaný z výtržnosti za to, že pronesl při zákroku policie výrok "Tak tohle má být ta svoboda!"; byl odsouzen na 8 měsíců nepodmíněně. 21 letý stavební dělník, který se v parku líbal a osahával s dívkou /za což zaplatil již předtím pokutu a byl propuštěn/ a večer na nádraží komentoval "urážlivými výroky" jednání policie, která bila pendrekem do obličeje mladou dívku; byl odsouzen na 14 měsíců nepodmíněně. 19 letá studentka, obžalovaná z útoku na veřejného činitele /na útěku z Rudolfova se

jí rozvázala tkanička u boty; sehnula se a dostala pendrekem přes hlavu a řekla: "Gestapo!"; na místě se omluvila příslušníkovi VB, který jí udeřil a znovu se mu omluvila na policii i před soudem;/ odsouzena na 7 měsíců podmíněně na zkušební dobu tří let; vyloučena ze školy - za rok měla maturovat. 25 letý dělník, který posměšně opakoval "přinejmenším jednu výzvu" policie; byl odsouzen na 5 měsíců nepodmíněně. 22 letý automechanik, který neprovedl vůbec nic - pouze "neuposlechl" výzvy policie k opuštění Českých Budějovic do 20.00 hod. - výzvy, která je nezákonná a kterou ani usposlechnout nemohl - vlak na Prahu odjížděl ve 21.20 hod.; byl osvobozen a předán k projednání národnímu výboru. 18 letá pomocná síla ve zdravotnictví, obžalovaná z výtržnictví za líbání a osahávání s hochem v parku; odsouzena na 7 měsíců podmíněně na zkušební dobu dva a půl roku. 23 letá prodavačka, obžalovaná z útoku na veřejného činitele /když už nemohla vydržet pohled na řádění policie na nádraží, přistoupila k jednomu příslušníkovi VB a řekla mu: "Prosím vás, udělejte něco! Vždyť ti lidé nic neprovedli, přijeli jenom poslouchat hudbu!"/; odsouzena na 3 měsíce podmíněně na dobu jednoho roku.

Hysterickou atmosféru "soudu", zaujatý senát, který slovně napadal obžalované i svědky, označoval je za luzu a spodinu společnosti /pozoruhodné je, že otec jedné obžalované je příslušníkem ozbrojených sil, otec další příslušníkem ministerstva vnitra v důchodu/, nelze slovně přesvědčivě vylíčit. Je lépe omezit se na konstatování, že ilustrovala stav, v němž jsou synonymy učiněny termíny moc a právo. Odvolací soud v říjnu 1974 rozsudky potvrdil - vyjma jednoho /24 letý zedník/, který vrátil okresnímu soudu k došetření.

Proces v Českých Budějovicích měl zřejmě být exemplární výstrahou pro publikum hudební skupiny The Plastic People of the Universe, když jí samotnou se nepodařilo od činnosti odradit nepřetržitými represáliemi mírnějších forem. Je otázkou, zda příští úder nebude namířen přímo proti ní. Ale ať už to dopadne jakkoliv, již dnes není těžké uhadnout, jaký vliv bude mít budějovický masakr a jeho dozvuky na smýšlení značné části mladé generace v ČSSR a její postoj k těm, kdo k němu dali pokyn. Lze-li lidem u moci přisuzovat tak lidský cit, jako je lítost, možná, že toho litují již nyní. Ale je pozdě plakat nad rozlitym mlékem.